

Magyar Temetkezés

Az elmúlás útja...

KEGYELETI
SZAKMAI KIADVÁNY

II. évfolyam 3. szám
2004. szeptember

◆ *Keletfa*

Minőség és Tradíció

Új termék!

T-917 Tölgy

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Kedves Olvasó!

Negyedik alkalommal jelentkezik a megújult Magyar Temetkezés című kegyeleti újság, ami azt jelenti, hogy „bejártuk” egy év minden évszakát.

Az évszakok váltakozásával - reméljük az Ön megelégedésére - igyekeztünk minden számban esztétikus kivitelezésben, igényes olvasmányt, információt, érdekességet, s nem utolsósorban reklám lehetőséget eljuttatnunk ahhoz a szakmához, amelyhez Ön is tartozik.

Szeptember végén, amikor a természet „haldoklásával” egyre többet gondolunk a tőlünk eltávozott szeretteinkre, kegyelettel emlékezünk meg az előttünk járókról.

Bemutatunk ismert, régi temetőket, s pillanatképekben Petrich Csabával végigkísérjük a Pécsi Köztemető 100 évét, amelyről egy különösen szép kivitelezésű könyv készült. A könyvről, és a lírai képeket készítő Tám László fotóművészről, Karácsonyi számunkban olvashatnak.

Örömmel üdvözljük az ifj. Dobos János által készített OTEI honlapot, s gratulálunk Puskás Bélának új könyvéhez.

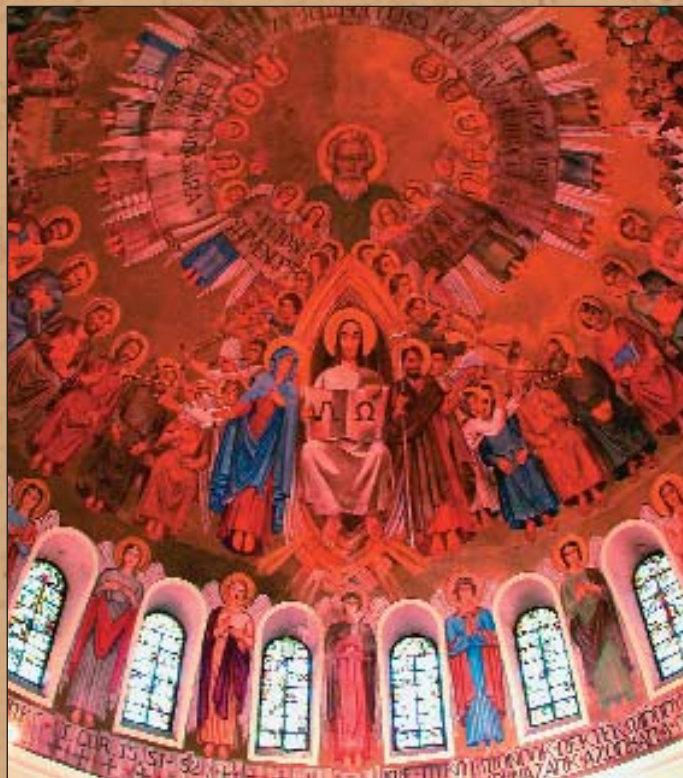
A szakma Prágai kirándulásáról készült élménybeszámoló, s a 2005-ben megrendezésre kerülő TEMEXPO, valamint a jövő évi kiállítások menetrendje, reméljük jól használható információ lesz.

S végezetül egy gondolat Márai Sándortól, Minden-szentek és Halottak napja előtt:

„A semmiből üzenem az életnek, akármilyen gyászos, zavaros, és véges is, van értelme. Egyetlen értelme van: az emberi értelem. Ennyit tanultam, két végtelen között az életben. Megtanultam s ezt üzenem.”

Langyos szellőjű, dús szüretet hozó, ezerszínű levelekben pompázó, őszi-éjszakkal köszönő, emlékezésben telő és megnyugvást lelő, gyertyalángban méléző, csendes őszi hónapokat kívánok:

Sas Erzsébet
főszerkesztő

A 100 éves Pécsi Köztemető Szent Mihály kápolnája

Tartalom

Halál az utakon	4 oldal
Fiumei úti temető új bemutatóterme	5 oldal
100 éves a Pécsi Köztemető	6-7-8-9. oldal
Tamás, Jutka és a temető II.	10-11. oldal
Kertészek oldala	13. oldal
Kiállítások-vásárok	14. oldal
„Léglegző örökségünk...”	15. oldal
Prágai kirándulás	16. oldal
Házsongárdi temető	17. oldal
Oktatás	18. oldal
Neves személyek sírjai	19. oldal
OTEI ülés	21. oldal
Hírek	21. oldal
Mindenszentek	22. oldal
Avasi temető	22. oldal
Gyermekek sírfeliratok	23. oldal

Magyar Temetkezés Kegyeleti Szakmai Kiadvány
Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület lapja.

Felelős kiadó: Simóka Kálmánné dr. az OTEI Elnöke 1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség: Panteon Kegyeleti Szolgáltató Kft. Szekszárd, Alkony utca 1. Tel.: 74/511-755, Fax: 74/511-756, E-mail: panteon1@axelero.hu

A szerkesztő bizottság tagjai: Kovács Krisztina, Marján Tibor, Nyakas László, Puskás Béla

Címlapfotó: Tám László • **Főszerkesztő:** Sas Erzsébet – Telefon: 06-20/5-749474

Nyomda: Kerényi Nyomda Kft. Szekszárd, Epreskert u. 3. Tel: 74/413-501 E-mail: kerenyiz@kerenyiz.axelero.net – **Felelős vez:** Kerényi Zoltán
(A következő számunk lapzártája december 1. Ezt követően küldött kéziratokat nem áll módunkban e számban leközölni.)

A balesetek az emberi felelőtlenség következményei

Halál az utakon Mementó az utókor okulására

Paks-Kölesd útvonalon, az 1937-ben felállított obeliszk egy a sok mementó közül, amely arra figyelmezteti a gépkocsival közlekedőket, hogy vigyázzanak, magukra, embertársaikra. A Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályvezetőjének Illés Lászlónak a kezdeményezésére felújították, s a Baleset-megelőzési Bizottság részvételével, 2004. augusztus 18-án megkoszorúzták az emlékhelyet, amely a 68 évvel ezelőtt elhunyt fiatalembernek, Bartal Györgynek, s az azóta közúti balesetben elhunytaknak állít emléket.

Idézet a Tolna megyei újság 1936. augusztus 19-i számából: „Borzalmas motorkerékpár szerencsétlenség borította gyászba Bartal Alfréd volt főispánt, faddi földbirtokost és nejét, akik egyetlen gyermeküket Bartal György okl. gazdát vesztették el tragikus hirtelenséggel.....

Bartal György vasárnap délután Szent Ivány Ödön-nel, a budapesti Hazai Bank tisztviselőjével együtt fürödni készült Kölesdre a Sióba. A motorkerékpár igen nagy sebességgel haladt és a paks – kölesdi törvényhatósági út, 23. sz. kilométerjelzője körül, egy kanyarodónál hamarosan utol érte az előtte haladó gépkocsi porfelhőjét, amelyet meg akart előzni, s miután a porfelhőtől semmit sem látott az út jobboldalára tért le, s 80 kilométeres sebességgel hajtva szembetalálkozott Obernig Henrik, kölesdi birtokosnak, a tengelici vasútállomásra igyekvő kétfogatú kocsijával. A motorkerékpár az ágaskodó lovak alá rohant...

A szabályosan hajtó kocsis utasai, rémülten ugrottak le a kocsiról, s a földön heverő két fiatalemberhez siettek.

Szent- Iványi Ödönt több sebből vérezve orvoshoz vitték, Bartal György a borzalmas sérülésektől vérző ifjú már nem élt.

A baleset szemtanúi nem csekély meghatódottsággal szemlélték a halált okozó kerékpárroncsra az ezüst plakettet, amelyen ez a felírás volt:

„Gondolj apádra és anyádra,
és lassan hajts !”

Az emlékmű felállításában résztvevő Magyar Autóklub vezetője Hege-dűs Oszkár elnök beszédében hangsúlyozta, hogy a rendőrséggel együttműködve sok olyan kezdeményezésben vesznek részt, amely a közlekedés biztonságának növelését szolgálja.

Uniós pályázati támogatásokkal figyelemfelkeltő akciókat folytatnak, amelyre óriási szükség van, ugyanis a megyében évente átlagosan 500 balesetből 25-30 halállal végződik.

Illés László alezredes, a megemlékezést követő fórumon elmondta, hogy melyek azok a tényezők, amelyekkel csökkenteni lehet a balesetek számát: jobb forgalomszervezés, a közlekedési morál javulása, a közutak állapota, járművek műszaki állapota

Mindenkit hazavárnak! Ahogy hazavárták szülei egyetlen gyermeküket a tragikusan fiatalon, értelmetlen balesetben elhunyt Bartal Györgyöt. A veszteség sebei nem gyógyulnak! Erre figyelmeztet az obeliszk! Tanuljunk belőle!

Nyakas - Sas

Új bemutatóterem a Fiumei úti Sírkertben

A temetés elválaszthatatlan és szomorú velejárója a kegyeleti kellékek megvásárlása. 2004. évben a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. Fiumei úti Sírkertjében a már meglévő kellékek bemutatására szolgáló helyiség bővítésére került sor. Minden műszaki igényeket kielégítő, mintegy 156 m²-es összalapterületű helyiség, lehetővé tette egy európai színvonalú bemutatóterem megvalósítását, s ezáltal lehetőség nyílt arra, hogy az elhunyt hozzátartozói részére bemutathassuk a BTI RT. által forgalmazott temetési kellékek csaknem teljes körét.

A bemutatóteremben 44 féle koporsó, 96 féle urna, 62 kül-

csoportosítottuk, módot adva ezzel arra, hogy mindenki könnyen megtalálhassa a lehetőségeinek megfelelő kellékeket. A jogszabályoknak megfelelően, jól látható helyen tüntettük fel

az árakat, a hozzátartozók többször is megvizsgálhatják, átnézhetik a kellékeket. Cégünk biztosítja azt is, hogy a kegyeleti kellékek kiváló minőségűek, amit az is jelez, hogy kizárólag olyan beszállítókkal és forgalmazókkal állunk szerződéses kapcsolatban, akiknek ISO minősítése van. Ezáltal garantáljuk, hogy a gyászolók a kiválasztott minőségben kapják meg a termékeket. A bemutatóteremben látható kellékek a honlapunkon is megtekinthetőek (www.btirt.hu).

- Simóka Kálmánné dr. -

önböző szemfedő, 38 féle urnaszemfedő, 43 sírjelző (kereszt, fejfa), 8 féle rögfogó és két fajta urnakoporsó közül lehet választani, melyben képzett felvételező munkatársak állnak a hozzátartozók rendelkezéseire. A kellékeket árfekvésük szerint

A bemutatóterem nyitvatartási ideje:
Hétfőtől-csütörtökig : 8.30 - 16.00 óráig, Pénteken: 8.30 - 13.30 óráig

100 éves a Pécsi Köztemető

Pillanatképek az elmúlt évszázadról

A Pécsi Köztemetőt, a második évezred, utolsó évszázadának, kezdetén a város déli határán alakították ki, a városi közgyűlés által megpályáztatott, s megszavazott tervek alapján.

A bejárati kapu, a ravatalozó, az utak kialakítása, sírboltok építése miatt a megnyitás dátuma többször módosult. A „Pécsi Napló” a következőket írta az előkészületi munkálatokról: „A temető oly szép, a sírhelyek elhelyezése oly szabályos lesz, hogy a pécsihez hasonló temetője nem lesz az országnak.”

A temetőavatásra, 1904 október 31-én, Mindenszentek napján került sor, amikor Károly Ignác apát-plébános elvégezte az egyházi szertartást. Az első elhunyt, akit a Pécsi Köztemetőben eltemettek Szemen Józsefné 23 éves fiatalasszony volt, s ezt követően november 11-én a 43 éves Dienes Gyula császári-királyi főhadnagy, akit már a ravatalozóból kísérték az utolsó útra.

A köztemetőt a városi törvényhatóság központi temetőként határozta meg, ahová valláskülönbőség nélkül lehetett temetkezni, és megnyitása után a többi temetőt azok beteltéig lehetett használni.

A temetőt parcellákra és sírhelysorokra osztották, az elvülési időt 30 évben szabták meg, az első egységeket nagy betűkkel, a

másodikakat római számokkal, míg az egyes sírokat arab, a sírboltokat római számokkal jelölték. A parcellákba való temetés folyamatos volt, külön temették a felnőtteket és a gyerekeket. Ezzel egyidejűleg megkezdődött a megszűnt temetőkből való átszállítás.

Külön választották a díszsírhelyeket, meghatározták a sírboltok és az első, második, harmadik, negyedik, ötödik osztályú sírok helyeit, valamint a felnőtt, és a gyermek – sírok méretét is.

A halottak főkönyvét, és sírboltok könyvét a temető felügyelője vezette.

Az akkori piaci viszonyoknak megfelelően szabályozták a temetési költségeket. Az I. világháború idején, új temetői díjszabásról határoztak, amely a nagyot változó piaci viszonyokat követte.

A köztemető bővítésére először 1922-ben került sor, majd 1930-ban egy olyan szabályrendeletre, amely kimondta, hogy minden temetőben halottasházat kell építeni, a halottat koporsóban, bizonyítvánnyal ellátva oda kell szállítani, s onnan eltemetni.

A ravatalozó kibővítéséről 1932-ben határoztak, a tervet Gosztonyi Gyula építésmérnök készítette el.

A temetőkápolna létesítése már 1902-ben felmerült, majd 1920-ban ismét felvetődött, hogy szükségszerű a felépítése. Gyűjtés, adományozás, az építéshez ingyenes munka felajánlása. A Városi Közgyűlés ingyenes területet ajánlott fel, majd a kápolna tervezésére pályázatot hirdettek, akárcsak annak felépítésére, valamint belső munkálatainak elvégzésére.

A Szent Mihály kápolna szentmisével egybekötött ünnepélyes megáldásának időpontja 1933. július 9. A tervezők, ifj. Nendtvich Andor és Weichinger Károly építészek nevét, valamint a kápolnát felszentelő Virág Ferenc pécsi megyéspüspök – aki alapító is volt – valamint a többi alapító nevét az előcsarnokban felirat őrzi. A kápolna orgonája 1934-ben – két szekrényes, két manuális, pneumatikus fújtatójú, 1042 síppal, – a világhírű Angster orgona gyárban készült.

Az 1960-as esztendőben átfogóan szabályozásra került a temetők rendje. A bekerítést, a temetőn belüli beosztást, s a már akkor szokássá vált urnatemetést szabályozták. Örök emléksírokat, díszsírhelyeket jelöltek ki.

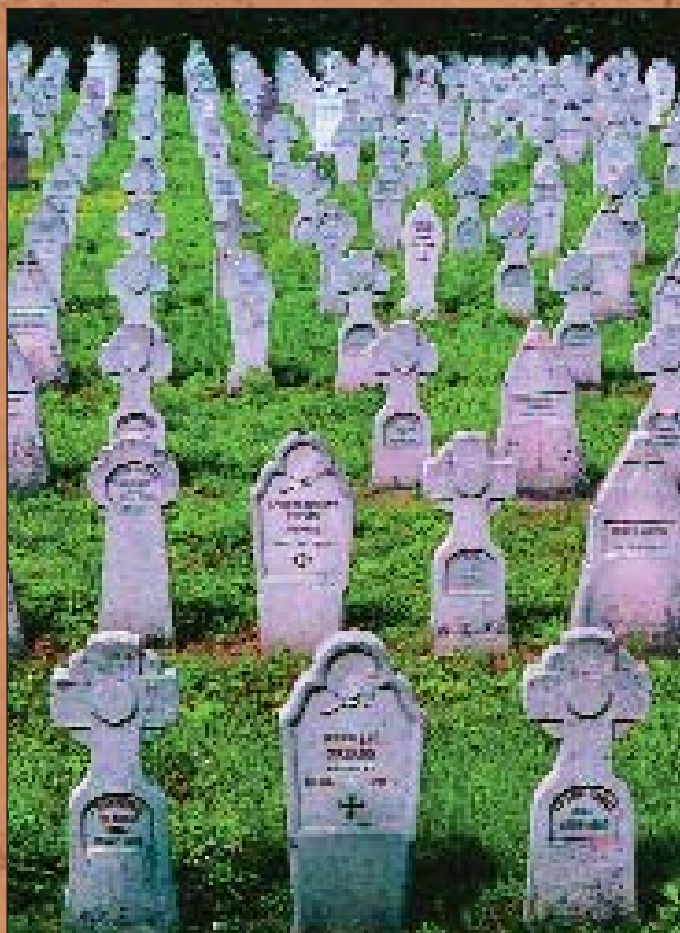
Ezt követően 1972-ben, majd 1983-ban újabb rendeletek születtek a temetők és a temetkezésről.

A rendszerváltoztatás után – a temetkezési vállalat szerkezeti átalakításával, amelyben 25 környékbeli település érintett – a Belügyminisztérium 1994-ben a megyei temetkezési vállalat működtetői és vállalkozói vagyonát – Pécs Megyei Jogú Város tulajdonába adta át.

A 100 esztendő Pécsi Köztemető történetét, a centenárium alkalmával megjelenő könyv őrzi majd, az utókor számára.

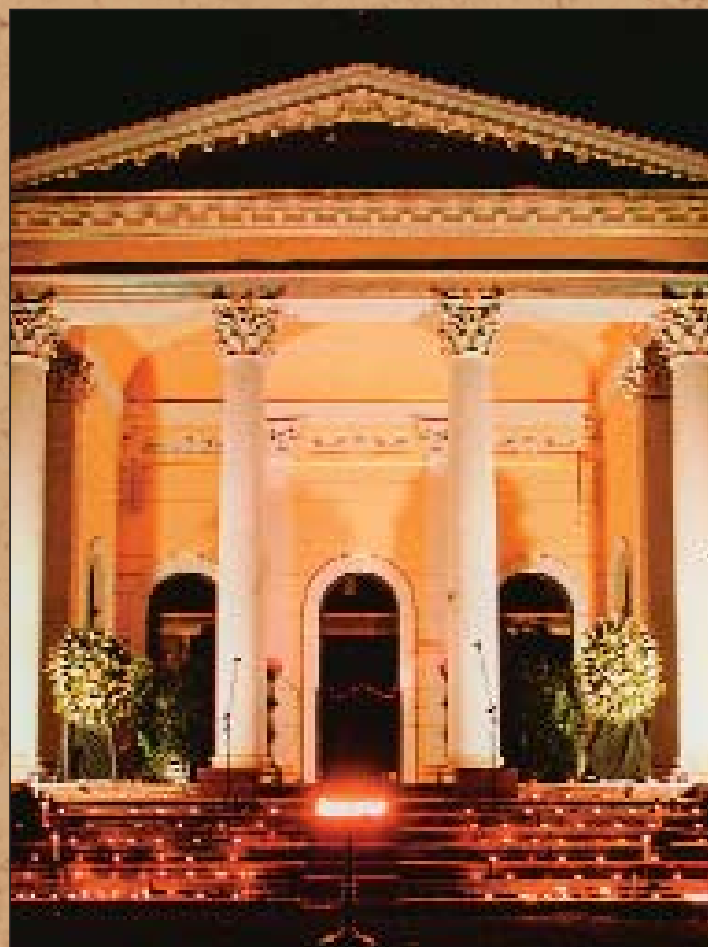

„Sok-sok nemzet ifjai kik e földben nyugosztok,
Ellenség, vagy a mi magyar véreink voltak,
Emlékezés szárnyán üzen néktek az utókor,
Lelkünkben örökké éltek, csak a testetek por.”

Tamás, Jutka és a temető

II. rész - Késő

Milyen érdekes, gondolja Jutka a ravatalozóhoz közeledve - ha hideg az idő a temetőt mindig melegebbnek érzem, most hogy tombol a nyár, itt hűvösebb van. Ez az érzés azonban nem sokáig tartott. A ravatalozónál sehol egy fa, a tűző napon gyülekeztek a gyászolók. Jutka körülnéz s megállapítja, alig ismer valakit a feketébe öltözött emberek közül. Tamás kiállításairól egy-két ismerős arc, és a barátok, akik őt is magukkal hozták. Hiába, messzire jöttek, az ország másik végébe, ahol Tamásék családi sírboltja már nyitottan várja az új „lakót”.

Bent a ravatalnál is állnak már, biztos a testvérei, az előbb valaki mondta, hogy az édesanyja nem jöhetett el, mert nagyon beteg. Az élet sokszor eljátszott gyűlöletes pillanata, amikor az idős beteg ember túléli gyermekét. Tamás is beteg volt, szőlő magára Jutka, de mindjárt cáfolja is, - de nem anynyira, és fiatal volt.

Több hete tart ez a borzasztó állapot. Tamást hamvasztották, meg a klinika is kikérte, ahol évekig ápolták, aztán a családnak is közbejött valami, így aztán a temetés nagyon elhúzódtott. Valahol olvasta, hogy az élők csak akkor nyugszanak meg, ha a halott a föld alatt van. Milyen szörnyű mondas, mégis most úgy érzi, igaz lehet, s várta tőle a megnyugvást.

Tamás halála mélységesen megrázta. Húsvét előtt pénteken járt nála, arról beszélgettek, hogy Tamás eljőjön-e az ünnepekre hozzá, aztán megegyeztek, hogy majd inkább május 1-én, s akkor elhozza a kisfiát is, hadd találkozzon Jutkával. Tamás sokat mesélt a fiáról, s Jutka tudta a fiú is tudórála.

Megpróbált behúzódní kicsit az árnyékba, még van egy kis idő. Egy magas idősebb férfi jött oda hozzá, beszélt egypár mondatot a temetésről, s már amikor elment, akkor jött rá Jutka, hogy Tamás bátyja volt.

Semmi sem tudta eltéríteni szemét és gondolatait, a ravatalra helyezett urnáról, amely egy fehér kendővel volt letakarva. Egy-

re ismételte magában, hogy nem, az már nem Tamás, csak por van benne. Tamás itt van a szívében, a többiekében, akik szerették és képeiben. „Ne gondolj rám, ha velem vagy!” szokta mondani neki Tamás, s most ez a mondat lüktetett az agyában.

Előre tudta, hogy nem fog sírni. Sosem sírt, amikor igazán fájt valami. Így volt ez egész eddigi életében, miért lenne most másképpen. Ő már elsiratta Tamást aznap éjszaka, amikor megtudta, hogy meghalt.

Húsvét utáni első munkanapon, hívták fel Tamás barátai, hogy az ünnepek alatt nem volt-e nála, mert locsolkodni hívták és nem nyitott ajtót, nem vette fel a telefont. Abban a pillanatban rossz érzése támadt, megborzosgott, s bármennyire próbált nem tudott a munkájára koncentrálni. Aztán nemsokára újra hívták a barátok, hogy megtalálták Tamást a lakásában, már két napja halott volt. Órület! Napokig nem akarta elhinni, aztán kétségbeesve faggatta magát, hogy nem hibás-e. Hátha mégis nála lett volna Húsvétkor... Talán akkor...Még az a tény sem térítette el az önmarcangolástól, hogy végül Tamás döntött úgy, hogy majd az ünnepek után jön. Aztán hosszú - hosszú napok várákozása és tépelődése után megjött a boncolási jegyzőkönyv, amely kimutatta, hogy ha azonnal orvoshoz viszik, akkor sem lehetett volna megmenteni.

Jutka a temetésig szinte önkívületi állapotban élt. Többet gondolt Tamásra, mint egész ismeretségük alatt. Akkor, ha jött, ha telefonon beszélt vele, mindig örült, de ha nem volt vele, nemigen gondolt rá. Most állandóan nála jártak a gondolatai. Ezerszer, tízezerszer feltette a kérdést. Miért?

Fiatall pap érkezik, hogy megadja a végtisztességet.

A ravatal egyik oldalán a család, Tamás bátyja, nővére, házastársaikkal. Ott áll a kisfia, sápadt arccal, megrettent szemében értetlenség. Hétéves, vajon mi marad meg Tamásból az emlékezetében? Jutka legszívesebben magához szorítaná.

Késő, suttogja maga elé.

Tamás barátai karon fogják, és a ravatal másik oldalára vezetik. Igen, így van ez jól, hisz Tamás legjobb barátai közé tartozom, gondolja Jutka.

Miközben a fiatal pap az elmúlásról beszél, Jutka szeme előtt élesen kirajzolódnak Tamás vonásai, ahogy a temetőben sétálgatva beszélgettek. Valami markolássza a szívét, bár tudna sírni, de hát úgysem sikerül. Gyötri magát, pedig tudja Tamáson már semmi és senki sem segíthetett. Talán ha igazán szeretni tudta volna...S megint jönnek a talánok. Ha vele lett volna, talán észreveszi az intő jeleket.

Valakiért mindig feláldozzuk magunkat, miért nem azért, aki megérdemli, mélyíti el magában még jobban az önvádat. Mindenki sír körülötte, még a férfiaknak is könnyes a szemük.

Az urnát, a rengeteg koszorúval kocsira rakják és elindul a menet, hogy utolsó útjára kísérje Szegedi Tamást. A barátok felemlegetik erőnyeit, idézik mondásait. Sok jó barátja volt, gondolja Jutka jólesően. Jó lett volna előbb megismerni őket, jó lett volna igazán közéjük tartozni. Tamás sokszor hívta, hogy jöjjön el hozzá, bemutatja a barátait, a közös bulikra is mindig agítalta. Talán azután hogy hallgatólagosan megállapodtak, igazán csak barátok lesznek, el is ment volna. Ez viszont nem sokkal a tragédia előtt történt.

Jutka végeláthatatlannak érezte ezt az utat. Ereje vége felé járt. Egyre csak azt hajtogatta magában, hogy – Tamáskám bocsáss meg, hogy nem tudtalak szerelemmel szeretni. Tudom, hogy megérdemelted volna. Sőt, te voltál az egyetlen, aki igazán megérdemelte volna. Hidd el én próbáltam azt a másikat elfelejteni, én akartalak szeretni, de nem sikerült. Gondolatai ide, oda csapongtak, eszébe jutott, hogy Tamás egyszer hívta egy három napos külföldi útra. Fogalma sincs miért nem ment el. Soha nem ment el Tamás lakására sem, pedig ezerszer könyörgött, hogy jöjjön, válasszon a képei a rajzai közül, melyeket úgy szórt szét maga körül, mintha azzal akarta volna elérni, hogy minél több ember otthonában, gondolataiban, szívében ott legyen.

Jutkában valami tudat alatt működött, nem akart fájdalmat, csalódást okozni, elültetni benne a reményt, hogy ha ezeket a meghívásokat elfogadja, akkor...

Talán azért volt mindez, mert ha valaki, Jutka igazán tudta, hogy nincs annál fájdalmasabb, őrijítőbb dolog a világon, mint ha valaki hiába reménykedik.

Meg akartam védeni magam ellen- gondolta megborzadva Jutka.

A menet lassan a sírbolthoz ért. Jutka pont rálátott a nyílásra, ahová betették Tamás urnáját. Legszívesebben odarohant volna, megsimogatni, megmondani neki, hogy sosem fogja elfelejteni, de csak állt, mert tudta az embereket megbotránkoztatná és egyébként is késő.

Onnan eszmélt fel, hogy vége a temetésnek, hogy az egyik barát belekarolt, és lassan elindultak a kijárat felé.

Valaki nevéen szólította, hátulról átkarolta és zokogva csókolgatni kezdte. Jutka alig értette, mit mond.

-Köszönöm, hogy megszépítetted az öcsém utolsó hónapjait, köszönöm, hogy szeretted. Édesanyánk mindenképpen szeretne megismerni, szeretné tudni, ki az, akit az ő Tamás fia olyan rajongva szeretett. -Tamás nővére, súgta oda a Jutkát kísérő barát.

Jutka döbbenetben állt. Szóval Tamás, odahaza a családban nem barátként emlegette őt. A zokogással küszködő nővérnek csak egyetlen szót tudott válaszolni. Késő.

Odahaza elővette Tamás leveleit, nála rajzolt képeit, leült velük, nézte, de nem látta őket.

Szívébe és agyába mind hangosabban és kegyetlenebbül dörömbölt ez a szó: késő.

A megváltó sírás minden rossz gondolatot elmosott. Ami megmaradt, egy igazi, tiszta sírig tartó barátság emléke.

/A szerzőnek 1994-ben megjelent „Szélben” című kötetéből. Az első rész a Magyar Temetkezés című Kegyeleti Kiadvány júniusi számában olvasható./

Utóirat:

Tamás halálának első évfordulójára, barátai tisztelői kiállítás rendeztek képeiből és rajzaiból. A kiállítást szervező felhívta Jutkát, hogy ne jöjjön el a kiállítás megnyitóra, hanem másnap egyedül várja. Furcsa kérés volt, de Jutka teljesítette. Másnap, amikor a kiállító terembe belépett az ajtóval szembeni kép szíven ütötte. Tamás utolsó festménye volt, melyre gyönyörű betűivel ráírta Jutka versét, amely egy versciklus első verse volt. Akkor döbbsen rá mit jelentettek Tamás szavai, amikor azt mondta, hogy csak azért szeretett volna Húsvétkor vendégségbe jönni Jutkához, mert van számára egy különleges ajándéka. Hát ez a kép lett volna... Ők ketten készültek egy közös verseskötet kiadására, melyben Jutka verseihez Tamás készítette volna az illusztrációt. A versek a Magányról szóltak, s Tamás karácsony előtt vitte el őket azzal, hogy olvassgassa, és tervezgesse a rajzokat. Ezek szerint az első elkészült...Késő!

A versek, - fénymásoló és számítógép előtti időben - kézzel írottan Tamás lakásán a többi, mások által felesleges kacattal együtt kidobásra kerültek, Jutka sosem kapta vissza őket. Tamás bátyjának jóvoltából viszont megkapta az első versére festett képet, vigaszul és örök emlékül.

Az ötven versből tizenhárom verset sikerült részben, vagy egészben a megmaradt jegyzetei alapján újra írnia, amit Tamás halálának tizenharmadik évfordulóján egy emlékfüzetben kiadott.

JÁGER URNA

Magyarország új,
hamvasztási kellékeket gyártó társasága
jager@monomet.hu • www.jagerurna.hu

FEHÉR KOPORSÓ

A MENINA Szlovénia egyetlen temetkezési kelléket gyártó vállalata. Az 1952 – ben alakult MENINA Rt. fejlődésében az 1964-es év volt jelentős, amikor megkezdték a temetkezési kellékek gyártását. Ma a

termelési programban szerepel a koporsók, szarkofágok, urnák, síremlékek és halottasházak felszerelésének gyártása is. Éviteljesítménye 65.000

koporsó és más temetkezési kellékek. Az összes termék 28%-át képezi a szlovén piacon történő értékesítés és 72%-át a kivitel. A kivitelben meghatározó a német piac ezután következik a horvát, a magyar, az osztrák, a belga és a svájci piac.

A MENINA termékek legnagyobb magyarországi forgalmazója az E & P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. amely a gyár termékeinek széles körét kínálja a magyar felhasználóknak.

E&P Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Kecskemét, Mária Krt. 24.
Telefon/Fax: 06-76/328-869

2890 - Tata
Hajdú u. 36.
Tel / Fax: 34 / 487 - 847

www.temetokert.hu
info@temetokert.hu

Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete

által fenntartott oldal

Jövőnéző: TEMEXPO 2005

Hírek:

Településüzemeltetési Tanács (TT.) soros üléséről

- **Augusztusban** tartotta soros ülését a TT., ahová meghívást kapott a Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete is. A Belügy-minisztériumban létrejött találkozáson több fontos témában folytak érdekegyeztetések **Dr. Bujdosó Sándor** önkormányzati helyettes államtitkár Úr, és **Majsai Sándor** BM főosztályvezető Úr közbenjárásával. Konkrét döntés nem született, de az irányvonalakat meg-alapozták az egyes résztvevők által alkotott vélemények - ellenvélemények alapján. A megjelentek további egyeztetéseket szorgalmaztak, annak érdekében, hogy a lehető legtöbb döntés konszenzussal szülessen.

Elnökségi, vezetőségi ülésről:

- Az aktuális vezetőségi gyűlés **Nyíregyházán** került megrendezésre **2004. szeptember 8-án**. Az előző tapasztalatokból kiindulva ismételten az OTEI. elnökségi üléssel egy időben zajlottak a megbeszélések a két, szorosan összefüggő célú egyesület munkájának, együttműködésének vitathatatlan hatékonyságát növelve ezzel. Mindkét szervezet munkáját érintő jogszabályi változásokkal kapcsolatos közös eszmecsere bizonyítja, hogy együtt - egymás szakterületét megismerve - tudunk a leghatékonyabban olyan döntéseket hozni, amelyek elősegítik mind a törvényalkotók munkáját, mind a szakmán belül dolgozók érdekeit.

- Példaértékű elhatározás született az éven-te ismétlődő temetőkertészeti kiállítás jövő-re vonatkozó terveiről is. Az előző évek-ben megrendezésre kerülő **TEMETŐ-KERT Konferenciák** (1999-2004) vitathatatlanul nagy sikert arat-tak a hazai látogatók körében, de egyre inkább kezdtek felkeresni bennünket külföldi látogatók, és kiállítani szándékozók is. A rendezvényeink mérete, és teme-tőkertészeti jellege kezdte kinőni magát, és a közeli jövőre gondolva új célt tűztünk ki magunknak:

NEMZETKÖZI SZAKKIÁLLÍTÁS, és KONFEREN-CIA. Mind a szakmai vezetés, mind az **OTEI** elnöksége üdvözölte elképzeléseinket, és csatlakozott a megvalósításra felkért team-hez. Az előzetes tervek szerint a **TEMEXPO 2005**

nevet kapná a rendezvény, és Nyíregyházán kerülne megrende-zésre. A kiállításra több prominens személy is védnökséget vállalt, de a szervezésben a főszerepet **Szék-rényes András** a Szabolcs Szatmár-Bereg-megyei temetkezési vállalat igazgatója vál-lalta.

A temetőkertészek részéről **Dobos János**, az OTEI részéről **Marján Tibor** segíti a szervezést.

- Ezzel egy időben jelentette be új könyvének megjelenését **Puskás Béla**, akit munkásságáról, szakmai múltjáról már többen ismerhetnek az olvasók közül. A most elkészült monográfia **Kaposfüred** múltját, kultúráját mutatja be. A szerző ezt nem a megszokott formában teszi, hanem az ősi családok szokásai alapján közelíti meg a település mindennapjait, saját kutatómunkáját ötvözve a már feldolgozott forrásokkal, fotókkal, dokumentumokkal.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a vezetőség tagjainak névre szóló dedikáció-val ellátott példányokat ajándékozott.

KIÁLLÍTÁSOK, VÁSÁROK

Az elővetékezendő 10 hónapban az alábbi kiállítások közül válogathatunk:

Hollandia, Utrecht
2004. szeptember 18-19.

USA, New York
2004. október 17-20.

Csodák, Pilsen
2004. november 25-27.

München, München
2005. május 23-25.

Örményország, Ereván
2004. október 5-8.

Kína, Peking
2004. november 15-18.

Spanyolország, Valencia
2005. június 2-4.

Athén, Athén
2004. október 8-10.

Párizs, Lyon
2004. november 19-21.

Budapest, Budapest
2005. június 17-19.
TÁRSASÁG 2004.

KOMFEN

KEGYELETI TERMÉKEK
GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA

- Szemfedők és koporvobélők
- Egyéb temetői és kórházi székely művészetek (urnák, kereszték, kőszobrászati, kőszobrászati)

- PALMA kőszobrászati magyarsági kőszobrászati
- Mexikó és Kelet-Európa kőszobrászati forgalmazása

- Feszültek kőszobrászati

Vállaljuk komplett formatervezést, valamint
részletes formatervezést, anyagok előkészítését.

6239 Császártöltés, Hajcsy-Zs. u. 12.

Tel: 06 (78) 443-037

Mobil: 06 (30) 9212-583

Fax: 06 (78) 543-190

E-mail: komfen@komfen.hu

web: www.komfen.hu

Látogassa meg honlapunkat, illetve érdeklődjön
ügyfélszolgálatunknál!

- PALMA temetői és kórházi kőszobrászati

„Lélegző örökségünk...”

Kulturális Örökség Napjai

A kulturális Örökségvédelmi Hivatal ebben az évben szeptember 18 – 19 – re szervezte meg a Kulturális Örökség Napjait. Elindulni, meglátni megismerni, felfedezni, védeni... ezekkel a szavakkal bocsátotta útjára immáron ötödik alkalommal a szeptemberi épületlátogató hétvégét a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal. "Ha azt feltételezzük, hogy mindenki ismeri már közvetlen lakókörnyezetét, annak történetét-történelmét, szépségeit, érdekességeit, akkor valóban aktuális az elindulni jelszava. Kerekedjünk útra hát, nézzük, mi van egy kicsit messzebb tőlünk! Ülhetünk autóba, szállhatunk vonatra, külön búsra, kerékpárra, hajóra, nosztalgia-kisvasútra, de nyu-

godtan hagyatkozhatunk a legmegbízhatóbb járműre, a saját lábunkra. 100 séta vezet hegyen-völgyön, temetőben, botanikus kertben, barlangban és tanösvényen. 420 épület és helyszín várja azokat, akik kíváncsiak arra a hihetetlen gazdagságra, értékre, ami felhalmozódott hazánkban az évszázadok során, és készek meglátni azt is, ami nem tudott felhalmozódni, mert tönkrement. A lélegző örökségünk központi témája hangsúlyozza a természeti és épített örökség egységét, szerves összetartozását, és segít megismerni jellegzetességeit." Számunkra külön öröm, hogy ebben az évben számos – a kulturális örökségünk részét képező – temető került be a programba.

- Káspus -

A javasolt kulturális értékek közül a temetőket ajánljuk az alábbiak szerint:

1. Budapest

- Fiumei úti sírkert
Fiumei út 16.
- Budafoki temető
Temető u. 12.

2. Fejér megye

- Zsidó temető
Lovasberény, Széchenyi u.

3. Győr-Moson-Sopron megye

- Fertőszentmiklósi temető

4. Hajdú-Bihar megye

- Debreceni Honvédtemtemető
Debrecen, Honvédtemtemető u.
- Keleti temető
Hajdúböszörmény, Külső-Hadházi út

5. Pest megye

- Izraelita Kegyeleti park
Gödöllő, Fürdő u. 4.
- Izraelita temető
Isaszeg

6. Somogy megye

- Kaposvári Keleti temető
Kaposvár, Mező u. 2.

7. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

- Nyíregyházi Északi temető

8. Vas megye

- Hegyhátkisbér, temető
Béltavár
- Szöllősi temető
Szombathely, Szent Gellért út és Rumi út sarka
- Szent Márton úti temető
Szombathely
- Vaskeresztes két régi temetője
Vaskeresztes

9. Veszprém megye

- Zsidó temető
Sümeg, a város szélén, a 84-es út mentén
- Mártírok úti (Alsóvárosi) temető

Veszprém, Mártírok út 10. Zala megye

Temetők az Őrségben
Kerceszomor-Bajánsenye-Kerkáskápolna-
Szentgyörgyvölgy-Velemér

11. Románia

Házsongárdi temető

Kolozsvár/Cluj-Napoca,
St. Avramiancu nr. 24-28.
Református temető
Nagyenyed/Aiud

Kirándulás Prágában

A Dunántúli Temetkezési Egyesület szervezésében Dr. Andor Ferenc vezetésével szakmai kirándulásra került sor Prágában. A számos élményt és látnivalót nyújtó út során a prágai várban megcsodáltuk a Szent Vitus székesegyházat. Alapkövét 1344 - ben Luxemburgi János fiaival, Károlyval és János Henrikkel rakta le. A katedrális építése több száz éven keresztül kisebb - nagyobb mgszakításokkal folyt. Végleges alakját 1892 - kapta meg. Hossza 124 m, szélessége a kereszthajóban 60 m, a főhajó magassága 33 m. A katedrálisban 8 kápolnát építettek be. A legbecsesebb hely az a kápolna, ahol Szent Vencelnek a cseh föld védőszentjének a földi maradványait őrzik. Számunkra a katedrális legérdekesebb része a Zsigmond kápolna volt, ahol Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem van eltemetve.

A látványos programokból kiemelkedett a Prága Központi Temetőjébe tett látogatásunk. Csoportunkat Milan Zima technikai igazgató fogadta, aki a ravatalozó épületében adott tájékoztatást a temetőről és a krematóriumról. Elmondta, hogy Prágában 14 temető van a legnagyobb az, amelyikben vagyunk. A 10 hektáros temetőt 1885 - ben hozták létre. Napjainkra 16100 sír, 906 kripta, 4270 kolumbárium található benne. 1992 - ben választották szét a temetkezési szolgáltatást és a temető üzemeltetést. Prágában 18 temetkezési szolgáltató áll a hozzátartozók

rendelkezésére. Csehországban és Prágában is a történelmi hagyományok miatt nagy számú a hamvasztásos temetés. Jelenleg mintegy 95 % - os ezen temetések aránya. 1929-ben építették az első krematóriumot. Prágában két krematórium működik, kettő illetve négy kemencével. Az elhunyt bűcsúztatása a krematórium épületében kialakított ravatalozóban történik. A bűcsúztatás végén az elhunyt koporsóját lift viszi le a kemencékhez. Hamvasztáshoz a legkülönbözőbb áru és minőségű fa és papír koporsót. használnak. A hozzátartozók megnézhetik a bekezelést. A tájékoztatót követően megnézhattuk a hamvasztót majd rövid sétát tettünk a temetőben. A séta során megtekintettük a Havel család valamint több neves cseh politikus sírhelyét. Egyetlen területen állapíthattuk meg, hogy jobban állunk. A magyar temetők gondozottabbak, tisztábbak. A szakmai program második részében elmentünk az új zsidó temetőbe, ahol Franz Kafka síremlékét nézte meg a csoport. Az egy négyzetkilométeres temetőt négy ember üzemelteti. Öröm volt látni, hogy az impozáns síremlékek és a természeti környezet összhangját milyen jól alakították ki.

Franz Kafka (1883 - 1924) Prágában egy zsidó nagykereskedő fiaként látta meg a napvilágot. A biztosító társasági jogász az egész világirodalomban egyedülálló prózai életművet hozott létre német nyelven. Szinte minden művének több jelentés rétege van a groteszkból a tragikusig, az abszurdtól a fennköltig. Életművének fennmaradását barátjának köszönhetjük, aki a végredelet ellenére nem semmisítette meg azokat. Első magyar fordítója Márai Sándor volt.

Puskás Béla
Püspöki Edit

„Az elmúlás kegyhelye”

Házsongárdi temető

Kolozsvár több mint 400 éves sírkertje, a Házsongárd, mint minden ősi temető, nemcsak az elmúlás kegyhelye, hanem a magyar kultúra panteonja is, és számos magyar turista csoport programjának része. Megilletődve, a hely szellemétől áthatva lépünk be a „Magyar Panteonba.”
Idegenvezetőnk Gergelyné Tőkés Erzsébet.

„Kolozsvárt öt felekezet van s csak egy közös temető. Ha a vallás a legnagyobb szellem gyümölcse s a vallásosságnak a türelem a legmagasztosabb hazája, akkor bizonyára sohasem láttam figyelemreméltóbb helyet Kolozsvárnál.” - írta Széchenyi 1821-ben. Hova lett ez a hagyományos türelem? A Műemléktörvény nem védi a sírokat, a sírhelyek megváltása egyre nehezebb. Feliratos fejkövek megdőlve állanak vagy éppen a földön hevernek, a családi kripták, mauzóleumok fedele tönkrement, az eső, hólé áztatja őket, lemossa vakolatukat. Sok sír esetében nem élnek a közeli rokonok, vagy szülőhelyüktől elszakadva távolra költöztek. Ha a sírok megváltását sikerült is megoldani, karbantartásukkal eddig - a családon kívül - jóformán senki sem foglalkozott. Egy kriptá, síremlék rendbetétele jóval meghaladja egy ma Erdélyben élő család anyagi lehetőségeit.

„Itt áll a temető tanúinak Fejfáin magyar még a szó ...” írhatta Reményik Sándor 1920-ban. Mára már ez sem igaz. Büntetlenül leverhetők, bezúzhatók a kövek, átírhatók a nevek, lebonthatók a kerítések, beköltözhetők a kripták. A gazdátlan, megváltatlan sírokat felveti a gaz. Amit a szándékos pusztítás, rombolás, az új „honfoglalás” esetleg elkerült, azt enyészetre ítél a gondatlanság a közöny.

Ezen a helyzeten akartak változtatni a kolozsvári magyarok Tőkés Erzsébet vezetésével, amikor 1999-ben létrehozták a Házsongárd Alapítványt. Az alapítvány célkitűzése magánszemélyek adományait, alapítványok támogatását felhasználva, évente néhány síremlék helyreállítása, mások folyamatos gondozása. A munkához elnyerték az erdélyi történelmi magyar egyházak támogatását, valamint a kolozsvári nagy múltú magyar tannyelvű iskolák segítségét. Mindnyájan képviselik magukat a kuratóriumban, diákcsoportjaik sírgondozást vállalnak. A kuratórium - s így az alapítvány - felekezeti közeli jelleggel működik.

Az alapítvány működési keretét egyelőre az Erdélyi Református Egyházkerület biztosítja. A kuratórium igazgatói tisztségébe Gergely Istvánné Tőkés Erzsébet tanárnőt iktatta be.

Az elhanyagolt, omladozó kripták helyreállítása mellett fontos a kisebb javítások elvégzése, feliratok újrafestése, ledőltek kövek helyreállítása és megerősítése, sírok megváltása és gondozása.

Az alapítvány minden lehetőséget megragad annak érdekében, hogy támogatókat szerezzen Erdély - de talán az össz-

ma-gyarság - legpatinásabb temetőkertjének a megtartására, ápolására. Az adományok átutalhatók az Erdélyi Református Egyházkerületnek a Román Kereskedelmi Bank kolozsvári fiókjánál (B.C.R. Sucursala Cluj) megnyitott számlaszámaira, jelezve, hogy a Házsongárd Alapítvány részére (pentru „Fundatia Házsongárd”) történt az adományozás. A számlaszámok: Episcopia Refommatá din Ardeal, Ocrotire Cimitir Házsongárd

Paget János síremléke. Paget János (John Paget) egykori angol földbirtokos Magyarországra nősült. Részt vett a 48-as szabadságharcban, Bem tábornok szárnysegédjeként, menekülnie kell majd vissza jött. Maradandó dolgokat alkotott: Balatonfüreden a múlt század hatvanas éveiben meghonosította az Anna-bálokat. A szőlészet és borászat fejlesztésében a filoxéria vész elleni érdemei elévülhetetlenek. Több szőlő fajta meghonosítása kötődik nevéhez

Káspus

Temetkezési szolgáltató tanfolyamok

Két kép az ülésről. Dobos János felvételeiből.

A temetőkről és temetkezésről szóló 1999. Évi XVIII. törvény 32.§ szerint "a szakmai alkalmasság feltétele aki megfelel a kormányrendeletben, előírt képesítési feltételeknek. E feltétel alól felmentés nem adható. A törvény végrehajtásáról szóló 145/1999.(X.1.) Korm. Ren-

delet 51. § kimondja, hogy "A temetkezési szolgáltatónak temetkezési szolgáltató szakképesítéssel kell rendelkeznie. A 19/2001. (X.10) BM rendelet 8. Számú melléklete foglalkozik a "TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÓ" szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeivel. A melléklet a felkészítés követelményein túlmenően egyértelműen írja le a vizsgára bocsátás feltételeit is:

- Korhatár: 21. életév betöltése.
- Iskolai végzettség: középiskolai érettségi (módosítva: 4 év középiskola)
- Szakmai gyakorlat: 2 éves temetkezési szolgáltatásban eltöltött gyakorlat
- A szakmai felkészítő (elméleti-gyakorlati) tanfolyamon való részvétel,
- Szakmai dolgozat elkészítése és bírálatra történő benyújtása a vizsgaszervező intézményhez a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt 30 nappal.

A törvényi előírások alapján a széles körű előkészítő munka indult meg. A szakmai szervezetek (OTEL, MATESZSZ) a vizsgára történő felkészítésre Temetkezési tankönyvet adtak ki. Az első tanfolyam a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar szervezésében (Lévai Péter, Lakatos Istvánné) öt helyszínen (Budapest, Pécs, Veszprém, Miskolc, Kecskemét) indult meg. Sajátos helyzet teremtdött azzal, hogy az előadók és vizsgáztatók egy részének szintén el kellett végezni a tanfolyamot illetve le kellett, vizsgázn. Az ellentmondás feloldására 17 fő részére

Kecskeméten 2002 október 25 én külön vizsgát szerveztek. Ezzel megteremtődtek a feltételei a további tanfolyamoknak és vizsgáknak. A Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar szervezésében 324 fő temetkezési szolgáltatót végző személy vizsgázott le. 11 főt a feltételek hiánya miatt utasított el a vizsgabizottság. Budapesten Szervezési és Vezetési Társaság által szervezett két tanfolyam és a Budapesti Temetkezési Rt. által a dolgozók részére szervezett tanfolyam hallgatóit, szintén a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar vizsgáztatta le. Esztergomban az OKTÁV Továbbképző Központ szervezésében két hetes kurzusokban öt tanfolyamon 120 fő vizsgázott le.

Debrecenben a BO-DIA Kft. két tanfolyamot indított ahol 62 fő

tett sikeres vizsgát. A vizsgabizottság a feltételek hiánya miatt 4 fő vizsgáztatását utasította el. A Bogáts Bertalan által irányított KFT. kiváló feltételeket és nagyszerű előadó gárdát biztosított a tanfolyam és a vizsgáztatás lebonyolítására. A gyakorlati felkészítést a kaposvári tapasztalatokat is felhasználva Tronka István szervezte és hajtotta végre. Eddig több mint 500 fő tett sikeres vizsgát, azonban azt is tudjuk, hogy a nagyobb cégek 5- és 10 fő között vizsgáztatták le munkatársaikat annak érdekében, hogy maradéktalanul megfeleljenek a törvénynek és a kegyeleti előírásoknak. Ismerve azt, hogy közel 500 temetkezési vállalkozás van Magyarországon, valószínűsíthető, hogy több személy nem rendelkezik temetkezési szolgáltató vizsgával. A vizsgáztatás során a leggyakoribb probléma az érettségi hiánya, illetve a 2 éves szakmai gyakorlat igazolása volt. Sajnos több esetben rendőrségi feljelentést kell tenni hamis igazolások miatt. Az is tény azonban, hogy egyes temetkezési vállalkozások piaci pozíciójuk erősítésére próbálták felhasználni a kialakult helyzetet. A törvényben előírt 5 éves határidő október 1-én lejár. Ettől a pillanattól kezdve az illetékes jegyzők dolga az, hogy eldöntsék, melyik temetkezési vállalkozás folytathatja tovább törvényes keretek között tevékenységét.

P. B.

Neves személyek sírjai

“Az ősök sírjai avatják a nemzetet hazává”

Kaposvár megyei Jogú város képviselő testülete 2001 – be rendeletben szabályozta a kaposvári temetőben nyugvó neves személyek sírjainak gondozásával kapcsolatos feladatokat. A város vállalta, hogy évente két neves személy síremlékét újítja fel. Mivel a város anyagi lehetőségei korlátozottak ezért magán-személyek kezdeményezésére a Somogy Temetkezési KFT. szervezésében Kaposvári sírköves vállalkozók vállalták, hogy évente tíz neves személy sírját felújítják. Neves elődeink sírjainak felújítása olyan önzetlen gesztus, amely méltán váltotta ki a város vezetésének és lakosságának elismerését. Első alkalommal a város nevében 2003 október 30 –án Szita Károly polgármester vette át a Keleti temetőben a felújított síremlékeket. Ebben az évben szintén a Keleti temetőben nyolc egykor jeles személy síremléke valamint a ravatalozó előtti Mária szobor felújítására kerül sor.

A felújított síremlékek átadására, az elhunytak emléke előtti tisztelgésre október 29-én ünnepélyes keretek között kerül sor. Néhány név a felújítandó jeles személyek közül: dr. Lengyel Árpád jogász a berlini olimpia bronzérmese, Roboz István királyi tanácsos, újságíró, író, költő, Pazsinszky Sándor tanár, festőművész Bacskai Béla festőművész, Zsupán Gyula műlakatos mester, Soltész Emil zeneiskola igazgató, Németh István plébános, Tarján Antal pedagógus, szakíró.

Roboz István királyi tanácsos, újságíró, író, költő

Keleti temető VII. szegély 17-18.

1826. október 20-án Kötcsén született. Iskolatársa volt Pápan Petőfinek és Jókainak. 1843-ban fejezte be jogi tanulmányait, majd részt vett a szabadságharcban. Élénk tevékenységet fejtett ki a dunántúli irodalmi életben. 1866-ban alapította a Somogy

című lapot, amelyet haláláig szerkesztett. A lapban ötven éven keresztül mutatta be Somogy politikai, társadalmi és kulturális életét. 1916. április 11-én hunyt el. Munkái: Pécsi sugárszálak (Pécs, 1852) Doguerratype (Pest, 1863) A tükörből (Kaposvár, 1881) Ebben a sírban nyugszik Abafi Genovéva az első magyar

női repülő.

Pazsiczky Sándor tanár-festőművész

Keleti temető A. szegély 1881. március 6-án született Trecsénben. A budapesti Képzőművészeti Főiskola rajztanár képző tagozatán 1910-ben szerezte meg oklevelét. Tanárai voltak például Szinnyei - Merse Pál, Aggházy Gyula, Edvi Illés Aladár, Hegedűs László, Székely Bertalan festőművészek és Schulek Frigyes műépítész, a Halászbástya megalkotója. 1910. szeptember 1-jén Kaposvárra került a Polgári Fiúiskolához, melynek nyugalomba vonulásáig tanára volt. Ismert lepke- és rovargyűjtő. A Berzsenyi Irodalmi és Művészeti Társaság kiállításain 1924-1944-ig állandóan részt vett; 1929-ben bronz-, 1932-ben ezüstérmét nyert műveiért. A Rippl- Rónai Múzeum csoportos kiállításain 1948-1951-ben szerepelt finom, hangulatos vízfestményeivel. Tanítványa volt Balázs János és Z. Soós István is. 1955. március 28-án halt meg Kaposváron.

BO-DIA Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Kft.

Akkreditációs laptranszszám: 0245 ✉ Nyilvántartási szám: 05-0148-03

Temetkezési vállalkozók! A BO-DIA Kft újra indítja a következő tanfolyamait:

Parkgondozó tanfolyam indul októberben Debrecenben!
Jelentkezés feltétele: befejezett iskolai végzettséget NEM igényel.

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÓ TANFOLYAM indul októberben Debrecenben!
Jelentkezés feltétele: 21 ÉLETÉV BETÖLTÉSE, 2 ÉVES SZAKMAI GYAKORLAT, ÉRETTSÉGI.

FMFM támogatással szakmánélkülieknek a tanfolyamdíj térítésmentes!

Egyéni jelentkezés esetén 30% SZJA kedvezmény!

Munkáltatóknak szakképzési hozzájárulás terhére történik a finanszírozás.

Kérje ingyenes tájékoztatónkat!

**Érdeklődni: BO-DIA Kft. 4025 Debrecen, Hatvan utca 53.
Tel.: 52/349-223, 52/531-426, 30/273-8500. Nyt.: 05014803**

TEMEXPO2005

INTERNATIONAL FUNERAL FAIR • NYÍREGYHÁZA

2005. júniusában újra megrendezésre kerül Magyarország legnagyobb temetkezési kiállítása. A kiállítás helyszíne Nyíregyháza, mely város három ország határa mellett fekszik s így hídfő a kelet-közép európai térségre. A rendezvény célja, hogy a kiállítók bemutassák termékeiket a magyarországi és közép-európai temetkezési vállalkozások részére.

A rendezvény fővédnöke: Gazda László, a Megyei Közgyűlés Elnöke
Támogató szervezetek: Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület,
Temetőkertészek Országos Egyesülete

A kiállítás helye: BUJTOSI SZABADIDŐ CSARNOK
4400 Nyíregyháza, Géza u. 4.

A kiállítás ideje: 2005. június 17-18.
Tervezett kiállítási témakörök:

- koporsók,
- bélések, szemfedők
- urnák
- halottaskocsik, halotyszállító járművek
- bronzdíszek
- dekorációs termékek, nyomdatechnika
- megmunkáló gépek
- temetőkertészeti gépek
- ravatalfelszerelések

A kiállítás szervezője: Temetkezési Vállalat
4400 Nyíregyháza, Pazonyi tér 5/a.

Fax: 0036 42 408 445 • E-mail: temexpo@axelero.hu

GYÁSZ- és EMLÉKEZŐ ZENÉK

**Temetkezésre
Koszorúzásra**

Halottak Napjára

HOTA: A L K O N Y

**című kazettáján, a
Magyar Millennium
zeneszerzőjének műveiből.**

Ára: 2.500 Ft

Megrendelhető:

06-92/317-159 vagy

06-30/45-14-300

ORBÁN HOTA SÁNDOR

ALKONY

ANTRO MUSIC

Kihelyezett OTEI ülés Nyíregyházán

Az OTEI elnöksége szeptember 8-án Nyíregyházán tartotta meg soron következő ülését. Korábbi határozatának megfelelően tájékoztatót hallgatott meg az elnökség a TEMEXPO szervezésének helyzetéről. Szekrényes András a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat igazgatója valamennyi a szervezéssel és megrendezéssel kapcsolatos kérdésre megnyugtató választ adott. Az elhangzottak alapján – az elnökség reményei szerint – a TEMEXPO Magyarország eddigi legnagyobb temetkezési szolgáltatással, temető üzemeltetéssel foglalkozó nemzetközi kiállítása lesz. Az elnökség tájékoztatót hallgatott meg a halottszállító gépjárművek vámtarifa szám besorolásával kapcsolatban. Mintegy 1500 halottszállító autó vált az intézkedés hatására teherautóból személyautóvá. Elhangzott, hogy eddig a megváltoztatásra tett valamennyi kísérlet kudarccal végződött. A kérdésben érintett hatóságok mereven elzárkóztak a változtatás elől. Tették ezt annak ellenére, hogy mindenki számára nyilvánvaló, hogy ez az intézkedés jelentősen

drágítja a temetkezési szolgáltatás költségeit. Az elnökség egyértelműen szögezte le, hogy elsősorban a lakosság felé lenne gesztus értékű, ha a kormányzat intézkedéseket tenne az illetékes szervek felé a megváltoztatás érdekében. Az elnökség Puskás Bélát a Somogy Temetkezési KFT. Igazgatóját bízta meg azzal, hogy vegye fel a kapcsolatot az Önkormányzati EU Információs Központtal a további lépések megtétele érdekében. Az elnök-

ség döntött abban, hogy a különböző pályázatokon való eredményes részvétel érdekében alapítványt hoz létre. A létrehozással kapcsolatos feladatokkal Puskás Bélát bízta meg. Ifj. Dobos János szemléletesen mutatta be az OTEI honlapjával kapcsolatos elképzeléseit. Az elnökség ötletei, javaslatai alapján rövid idő alatt elkészülhet a honlap. Petrich Csaba a Pécsi temetkezési Vállalat igazgatója a Hollandiai szakmai út szervezésének helyzetéről tájékoztatta az elnökséget.

Nyakas László

HÍREK, ESEMÉNYEK

Rendelet módosítás

Hónapok óta folyik a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény és a 145/1999. (X.1.) Korm. Rendelet módosításával kapcsolatos javaslat előkészítése. A módosítás célja, hogy a temető tulajdonosokat, a szolgáltatókat, a szakhatóságokat, nem utolsósorban az eltemettetőket részletesebb szabályok segítsék munkájuk, feladataik, kegyeleti tevékenységük és kötelezettségeik ellátásában. A széles körű egyeztetési folyamatba bevonták a temetkezési szakmai szervezeteket is. A változtatási javaslatok jelentős részét ezek a szervezetek tették. A terveink és reményeink szerint a parlament még ebben az évben elfogadja a módosítási javaslatokat.

A Magyar Temetkezés című újság szerkesztő bizottságának eltökélt szándéka az, hogy a szakmát érintő minden fontos, vagy kevésbé fontos de érdekes eseményről hírt adjon. Kérünk valamennyi olvasót, hogy szűkebb vagy tágabb környezetében a temetkezési szakmával kapcsolatos eseményekről küldjön tájékoztatást az alábbi címekre.

E.mail:

temetkez@axelero.hu

Pantheon1@axelero.hu

Elkészült az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület honlapja: www.otei.hu

Az Interneten való megjelenés fontosságát előtérbe helyezve hozta meg döntését az OTEI elnöksége a nyáron tartandó soros ülésén. Közös megfogalmazták a tartalmi, és formai jelleget, amivel a nagy nyilvánosság elé kerülhet az egyesület munkája. Célunk az, hogy a temetkezéssel összefüggő szakmai szervezetek, vállalatok, vállalkozók mellett a lakosság is tiszta képet kapjon munkásságunkról, céljainkról, elért eredményeinkről. Tudomást szerezhetnek az olvasók többek között még az aktuális temetkezési jogszabályokról, szervezeti felépítésünkről, rendezvényeinkről, nemzetközi hírekről, a szakma szereplőinek publikációiról, oktatásról is.

Összeállította: Ifj. Dobos János, Puskás Béla

Az OTEI soron következő ülését október végén Budapesten tartja.

Mindenszentek, és halottak napja előtt

Ismét eltelt egy év mióta a november elején esedékes megemlékezés kapcsán megszólítottuk az olvasó közönséget. Az ünnepnapok jellege mit sem változott, de az elhunyt szeretteikre emlékező emberek szokásai annál inkább.

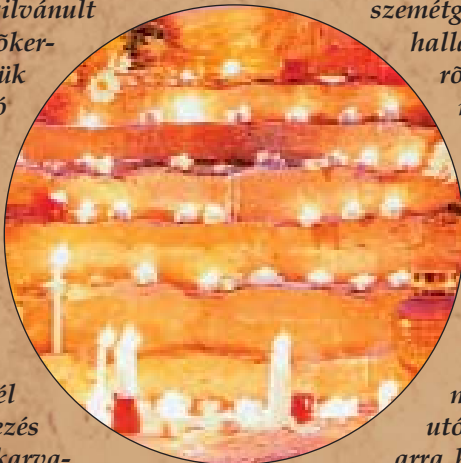
Szerencsére ez a változás fejlődésben nyilvánult meg látván az egyre rendezettebb temetőkereteket. Járvá az országot azt figyelhetjük meg, hogy a városokban egyre fogyó zöldfelületek szinte arra ösztönzik a lakosságot, hogy személyes „sírkertjeikben” fokozódó figyelmet fordítsanak növényeik gondozására. Ez persze pozitívan hat a temetői összképre, és a település tisztaságának, rendezettségének érzetére is. Néhány héttel Mindenszentek, és Halottak napja előtt ezért még fontosabb feladatunk minél nagyobb hangsúlyt fektetni az emlékezés napjára, hiszen ilyenkor a figyelem akarva-akaratlanul is a sírkertek, temetők, temetkezési, és kegyeleti emlékhelyekre szegeződik. A lakosság erőfeszítései viszont csak akkor hoznak igazán látható változást, ha mi is, mint temető üzemeltetők, és fenntartók kivesszük

részünket az ezzel kapcsolatos munkákból! Előre gondoskodjunk az ilyen tájt élénkülő látogatóforgalom tájékoztatásáról, és a temetői infrastruktúra biztosításáról (működő vízvételi helyek, járható utak, gyakrabban ürített szeméthyűjtők, stb.)! Egyre több helyen látni,

hallani központi Halottak napi ünnepélyről, amit több városban igen színvonalas módon szerveznek meg az üzemeltetők.

Az ünnepély egy közös megemlékezési ceremónia, melynek keretében az egyházi jellegű megemlékezés mellett, előadóművészek, énekesek, zenekarok is emelik az esemény színvonalát. A közös gyertyagyújtás is szinte magától értetődő része a ünnepélynek, úgy mint az egyes sírokon meggyújtott mécses több évszázados hagyománya. Ez utóbbit nagy odafigyeléssel tegyünk, ügyelve arra, hogy az ebből adódó balesetek valószínűsége a lehető legkisebb legyen. Hívjuk fel embertársaink figyelmét is a veszély elkerülésére!

Ifj. Dobos János

Régi, ódon romantikus sírkert

Az Avasi temető

Miskolc város ősi magja a református temető és a többszörösen átépített templom helyén volt. Avas = öreg, 234 méter magas dombság. Régen szőlők, gyümölcsösök fedték, pincesor vette körbe. A város életében fontos szerepet játszott a szőlő, amely a címerében is helyet kapott. Igazi, törzsgyökeres miskolcinak azt számított, akinek az Avason volt szőlője.

A templomot körülvevő több száz éves fák – juhar, vadgesztenye, kőris, hárs – alatt a XII. sz-ig visszamenően lelhetők fel sírok. A temetőt 1972-ben rendezték, ekkor a régi, értékes sírköveket, a főbb utak mellett, a templom tövében helyezték el. A legkorábbi sírkövek a XVII sz-ból maradtak fenn, ezek szarkofák alakú, tombák, ferde oldallapjaikon plasztikus díszítést láttató címertörödékek, s ma már olvashatatlan feliratok.

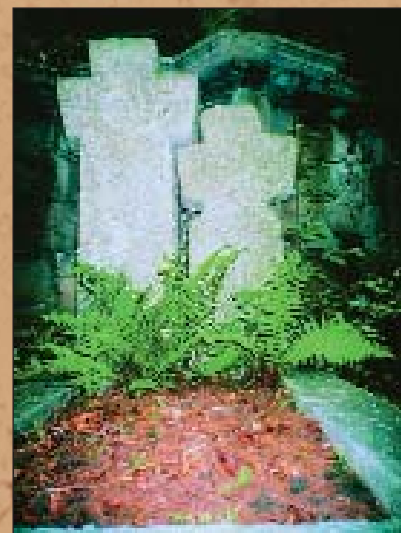
A XIX sz. második feléből fennmaradt vörös márvány sírkövek mind formájukban, mind feliratukban nagy változatosságot mutatnak.

Szimbólumaik a szív-kereszt-horgony = hit, remény, szeretet jelképei. A házaspáros síroknál gyakran látható a két egymásba fonódó szív és gyűrű.

A fiatalok sírján kettétört faág, pillangó, szomorúfűz. Több neves ember sírjánál is megállhatunk egy kis visszaemlékezésre : itt nyugszik a Batthyány kormány belügyminisztere Szemere Bertalan / 1812-1869/, aki a Kossuth kormány alatt miniszterelnök is volt.

Pálóczy László /1783-1861/ Miskolc országgyűlési képviselője, valamint a színész dinasztiát megalapító Latabár Endre /1811-1873/

Megindítóan, szívszorítóan szép sírfeliratok találhatók a gyermek sírköveken, s előfordulásuknak gyakorisága utal a kor gyermekbetegségeire.

-sas-

Régi, ódon, romantikus sírkert

Gyermeksír feliratok az Avasi temetőben

„Emlékezet, remény viszontlátás”, e három szó látható a református templom bejárata melletti sírkő torzón.

„Chyk Ida két éves korba
Tétetett az anya porba
Fedi testét é sirbot
Tizenkét éves testvére
Chyk Anna is hozzá téve
E vész az nap műve vot
Ida mh.jan.24.
Anna mh.jul.4.
1849 évben”

„Itt nyugszik hamvaiban
a gyermekek jeles példánya
RÁCZ TERÉZ
Ki 9 éves korát meghaladó
Erényeivel szülői, őt ismerő
Felei és tanodája szeretetét
Teljesen ki érdemelte
Mehalt nov. 27-én 1853
Béke áldott poraira.”

„Négy kis angyalt
takar e sír halom.
Kiket magáho vet
Az égi hatalom.
Balog Jozsi, Pista
Józsi, Andriská.
Nyugszik itt kiknek
Rövid volt éltek
Békével pihenjen
Ártatlan poraik
Eszt kérjük jó atyánk
Kedves szülejei:
1889.”

„Itt nyugszik
egy kedves gyermek
Tóth Sándorka
Az élet nyíló
Bimbójába marad
Szül: 1878.április 8.
Mh: 1879. október 13.
Élt hatodfél évet
Áldás és boldogság elhunyt
Kedves gyermek hamvára.”

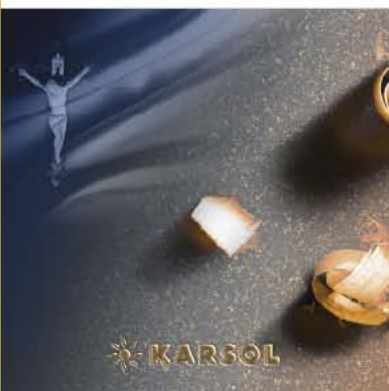

„Teleky Károly családi nyughelye
Itt nyugszik három elfelejthetetlen
Kedves gyermek
Lajoska Géza és Ilonka
Lajoska meghalt 9 hónapos korában
Géza 3 éves korában
Ilona egy hetes korában.
1902 okt.12.
Csendes legyen síri álmuk.”

„1846
Itt nyugszik Varga Ersébeth
Ki élt 9 éveket
Ide várja hű szüléit
S több élő testvéreket
Octb.12.”

A gyűjtőmunkában segítségemre volt két Miskolc-Tapolcai egyetemistának Kőrösi Anitának és Kőrösi Nórának köszönet: Sas Erzsébet

Megjelent új katalógusunk

Látogasson el gyárunkba, ahol 120 négyzetméteres bemutató-termünkben valamennyi típusunkat megtekintheti.

A Karsol kft 2004. november 25-27. között a csehországi Brno város nemzetközileg elismert kiállításán mutatkozik be, melyre Önt is szeretettel várjuk.

Katalógusunkban összesen 28 típusú koporsónk A4-es méretű fényképe található meg, melyek dossziéba kötve nemcsak választékunk áttekintését szolgálja, de alkalmas arra is, hogy a fogyasztók ezen fotók alapján választhassák ki a megfelelő terméket.

Terveink szerint az év végére készülnek el a béléseket bemutató kiegészítő pótlapok.

Karsol kft
H-4254 Nyíradony, Debreceni út 102.
Tel: 52/593 066, Fax: 52/593 061